

HOVO BRABANT
SENIORENACADEMIE

KENNIS | ONTMOETEN | VERWONDEREN

Hoger
onderwijs
vanaf 50 jaar

JAARVERSLAG
2023

Inhoudsopgave

1. Terugblik.....	3
2. Missie en visie	4
2.1 Samenwerking partnerinstellingen	4
3. Organisatie	5
3.1 Organogram	5
3.2 Bestuur	5
3.3 Programmaraad	6
3.4 Medewerkers	6
3.5 Sed Vitae	6
4. Onderwijs.....	6
4.1 Cursistenaantallen.....	6
4.2 Docenten	7
4.3 Evaluaties	7
5. Financiën	8
6. Vooruitblik.....	8

1. Terugblik

Het jaar 2023 stond in het teken van wederopbouw voor HOVO Brabant. Na enkele uitdagende jaren met beperkingen en annuleringen zijn we verheugd om te zien dat onze activiteiten weer opbloeien en we meer cursisten en nieuwe gezichten in de collegebanken verwelkomen.

Een van de hoogtepunten van dit jaar was de herstart van de winteracademie. Na twee jaar van annuleringen door lockdowns konden we eindelijk weer themadagen uitvoeren op de campus van Tilburg University, als vanouds in de tweede en derde week van januari. Van de negen aangeboden cursussen gingen er zeven door, met in totaal 289 cursisten. Dit brengt ons op hetzelfde niveau als in 2019. Hoewel we in het voorjaar nog enige twijfel zagen, nam het aantal inschrijvingen vooral vanaf de zomer toe. We zijn nog niet volledig terug op het pre-pandemieniveau, maar met 93% van de inschrijvingen in het najaar en 80% in het voorjaar, zien we een duidelijke positieve trend.

Onze inspanningen om meer mensen te betrekken bij alle activiteiten, zoals lezingen over uiteenlopende onderwerpen, hebben hun vruchten afgeworpen. Op 12 september organiseerden we de opening van het cursusjaar in het Natuurmuseum in Tilburg. Ruim 160 belangstellenden woonden de lezing van Andreas Wismeijer bij, die sprak over de psychologie van esthetiek. Daarnaast werd het nieuwe cursusprogramma gepresenteerd door Petra van Ruiten. Het succes van de lezingen, zoals die over Anselm Kiefer in december, toont aan dat dit een effectieve manier is om HOVO Brabant onder de aandacht te brengen.

Echter, we werden geconfronteerd met enkele uitdagingen. Zo moesten we in het najaar op de leslocatie in Eindhoven cursussen naar drie verschillende locaties verplaatsen vanwege het wegvallen van onze vaste leslocatie op het TU-terrein. Ondanks deze logistieke problemen, blijft de waardering voor onze onderwijsprogramma's onverminderd hoog. Vooral de themadagen ontvingen een uitstekende beoordeling, met een gemiddelde waardering van 8,6.

De samenwerking met de dragende instellingen voor hoger onderwijs in Brabant binnen het bestuur en de programmaraad van de Stichting Seniorenacademie blijft motiverend en aangenaam. Dankzij dit stevige draagvlak kunnen we optimaal opereren en blijven groeien. Daarnaast hebben we constructieve contacten gelegd met diverse afdelingen, zoals die gericht op levenslang leren, alumni en oud-medewerkers.

Al met al kijken we met vertrouwen naar de toekomst en blijven we ons inzetten om hoogwaardige en toegankelijke educatieve programma's aan te bieden. Ik nodig u uit om verder te lezen in dit jaarverslag, waarin we onze resultaten en vooruitzichten voor het komende jaar in detail bespreken. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Petra van Ruiten MEM
Directeur HOVO Brabant

2. Missie en visie

De missie en visie van HOVO Brabant luidt:

HOVO Brabant is de onderwijsorganisatie die iedereen vanaf 50 jaar in Brabant uitdaagt zich te blijven ontwikkelen. Met een gevarieerd en hoogwaardig cursusaanbod, gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten prikkelen we tot verwondering, honger naar kennis en ontmoeting.

Visie

Alle hoogopgeleide 50+ ers in Brabant kennen ons unieke aanbod. Onze cursisten en docenten zijn de ambassadeurs van HOVO Brabant en dragen in belangrijke mate bij aan onze naamsbekendheid en imago. Door het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, samen te werken met zowel de dragende instellingen als externe partijen én te luisteren naar de wensen van onze cursisten weten we alle 50+ ers te boeien en te binden. We anticiperen op de verschillende behoeften van de cursistenpopulatie door een eigentijds en actueel onderwijsprogramma te brengen. We sluiten aan bij een jonger en breder publiek en zorgen dat de inhoud en uitvoering van ons onderwijs vernieuwend en multidisciplinair is. Onze docenten zijn academisch geschoolde professionals die worden ondersteund door een kleine en wendbare organisatie.

HOVO Brabant wil zich verder ontwikkelen tot een participatieve hoogwaardige onderwijsomgeving voor iedereen vanaf 50 jaar. HOVO Brabant is daarbij een ontmoetingsplaats waarin het onderzoekend leren door docenten en cursisten centraal staat. We willen de naamsbekendheid van HOVO Brabant in de regio vergroten en doen dit door een actief marketingbeleid te voeren en cursisten en docenten in te zetten als ambassadeurs.

We richten ons de komende jaren specifiek op de jongere doelgroep in de leeftijd van 50 – 65 jaar, inclusief de werkenden. Zij zijn de cursisten van de toekomst. We vergeten daarbij de oudere doelgroep niet, door de toenemende levensverwachting bedienen we namelijk een steeds grotere range.

De organisatie anticipeert op de behoeften van de diverse doelgroepsegmenten door een gevarieerd, hoogwaardig en gedifferentieerd onderwijsprogramma te ontwerpen en uit te voeren. Om ook aansluiting te vinden bij een jonger en breder publiek is de inhoud van het aanbod gevarieerd, actueel en innovatief. Dit vraagt om een meersporenbeleid zodat iedere HOVO-cursist zich aangesproken voelt en wordt uitgedaagd. HOVO Brabant bouwt verder aan duurzame relaties met de partnerinstellingen; Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en Technische Universiteit Eindhoven en zoekt actief de samenwerking met partners in de regio.

2.1 Samenwerking partnerinstellingen

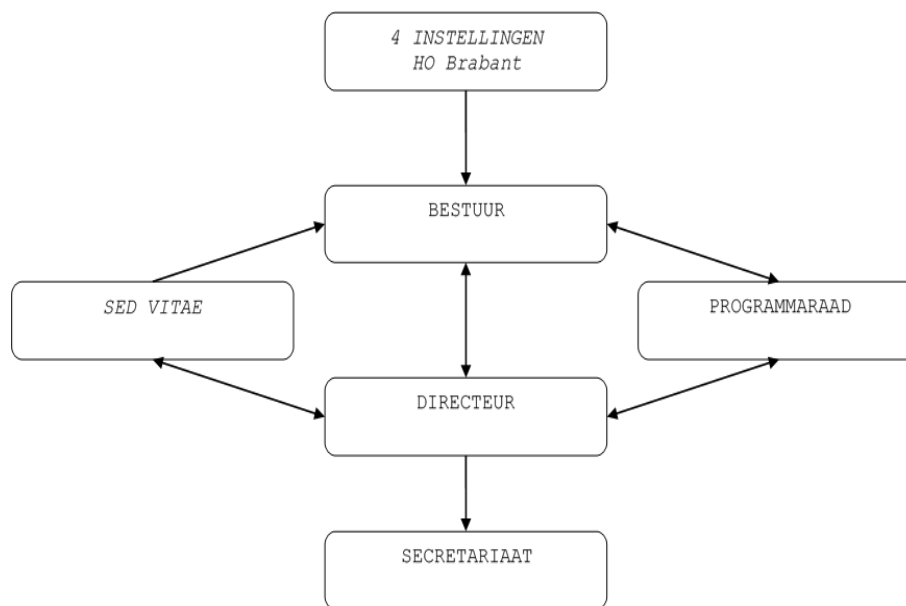
In 2023 hebben Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en TU Eindhoven wederom leslocaties beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van reguliere cursussen en themadagen. HOVO Brabant huurt kantoorruimte op de campus van Tilburg University en heeft als partner deelgenomen aan de Night University in Tilburg op 11 mei 2023 met een lezing van Herman Pleij en het Science Café XL op 15 juni met gastspreker en Nobelprijswinnaar prof. dr. Ben Feringa. Bestuur en programmaraad hebben in het voor- en najaar vergaderd. HOVO Brabant kan haar organisatie tonen op de websites van de instellingen en haar programma promoten via nieuwsbrieven voor alumni en oud-medewerkers.

3. Organisatie

De stichting Seniorenacademie voert deze educatieve missie uit door het organiseren van Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) in geheel Noord-Brabant en in samenwerking met HOVO Utrecht in Nijmegen. Het onderwijs wordt uitgevoerd zonder winstoogmerk en met waarborg voor de continuïteit van de dienstverlening.

Hierbij spelen de vier grote instellingen voor hoger onderwijs in Brabant: Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en de Technische Universiteit Eindhoven, een dragende en constituerende rol waardoor HOVO Brabant gezien kan worden als een bijzondere vorm van hoger onderwijs in Brabant en als educatieve valorisatie.

3.1 Organogram

3.2 Bestuur

Het bestuur treedt op als bestuurder en werkgever. Het bestuur van de Stichting Seniorenacademie Brabant (SAB) wordt gevormd door bestuurders van de participerende instellingen voor hoger onderwijs en door de voorzitter van de vriendenvereniging Sed Vitae.

IN het najaar is de voorzitter van Sed Vitae afgetreden. Vanaf oktober 2023 is Patrick Groothuis opgevolgd door Dr. ir. E. (Eric) van der Geer-Rutten-Rijswijk van de technische Universiteit Eindhoven. Op 31 december 2023 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Dr. J. (Jacomine) Ravensbergen, Vicevoorzitter Avans Hogeschool (Voorzitter);
- Prof. dr. ir. A.J. (Jantine) Schuit, Vice-Rector Magnificus Tilburg University;
- Dr. ir. E. (Eric) van der Geer-Rutten-Rijswijk, secretaris Technische Universiteit Eindhoven;
- Mr. J.M. (Jessie) Rutten MBA, secretaris College van Bestuur Fontys Hogescholen;
- Vacature, voorzitter Sed Vitae (Vrienden van HOVO Brabant).

3.3 Programmaraad

De programmaraad is een inhoudelijk adviesorgaan, benoemd door het bestuur en bestaat uit ervaren docenten en/of leidinggevenden afkomstig uit de universiteiten en hogescholen die de stichting dragen. De taak van de programmaraad is om toe te zien op het niveau van de cursussen en de docenten en de evenwichtige samenstelling van het cursusaanbod.

De programmaraad is onderdeel van de kwaliteitsborging van HOVO als specifieke vorm van hoger onderwijs. De leden van de Programmaraad worden benoemd voor een periode van 3 jaar met een mogelijke verlenging van 1 tot 3 jaar.

Op 31 december 2023 was de samenstelling van de programmaraad als volgt:

Prof. dr. (Henk) Nijmeijer (voorzitter), Technische Universiteit Eindhoven;
Prof. mr. dr. ir. (Lambèr) Royackers, Technische Universiteit Eindhoven;;
Drs. H.R.L.J.A.C (Has) Klerx, Tilburg University;
Mr. M. (Michiel) Hopmans, Tilburg University;
Mevr. H.J.M. (Leny) Scheepers MA, Fontys Hogescholen;
Dr. R.A.W. (Rutger) van de Sande, Fontys Hogescholen;
Drs. G.W. (Wim) de Haas, Avans Hogeschool;
Vacature Avans Hogeschool

3.4 Medewerkers

Per 31 december 2023 is de organisatie als volgt samengesteld:

Petra van Ruiten	directeur	0,8 fte
Jacqueline Verroen	controller/bureaumanager	0,8 fte

De directeur legt bij het bestuur verantwoording af aangaande het algeheel (financieel) management middels een jaarverslag en jaarrekening. Zij bereidt besluitvorming voor betreffende personeel, strategisch, onderwijskundig en financieel beleid. De directeur geeft leiding aan het bureau en is integraal verantwoordelijk voor de goede gang van zaken in de organisatie en op het secretariaat.

3.5 Sed Vitae

Sed Vitae behartigt de belangen van de cursisten en fungeert als aanspreekpunt in zaken die cursisten betreffen. In het kader van de kwaliteitsbewaking neemt (een delegatie van) het bestuur van Sed Vitae kennis van de uitkomsten van de cursusevaluaties (2 x per jaar) en bespreekt deze met de directeur. Daarnaast biedt Sed Vitae incidenteel praktische ondersteuning bij Pr-activiteiten.

4. Onderwijs

4.1 Cursistenaantallen

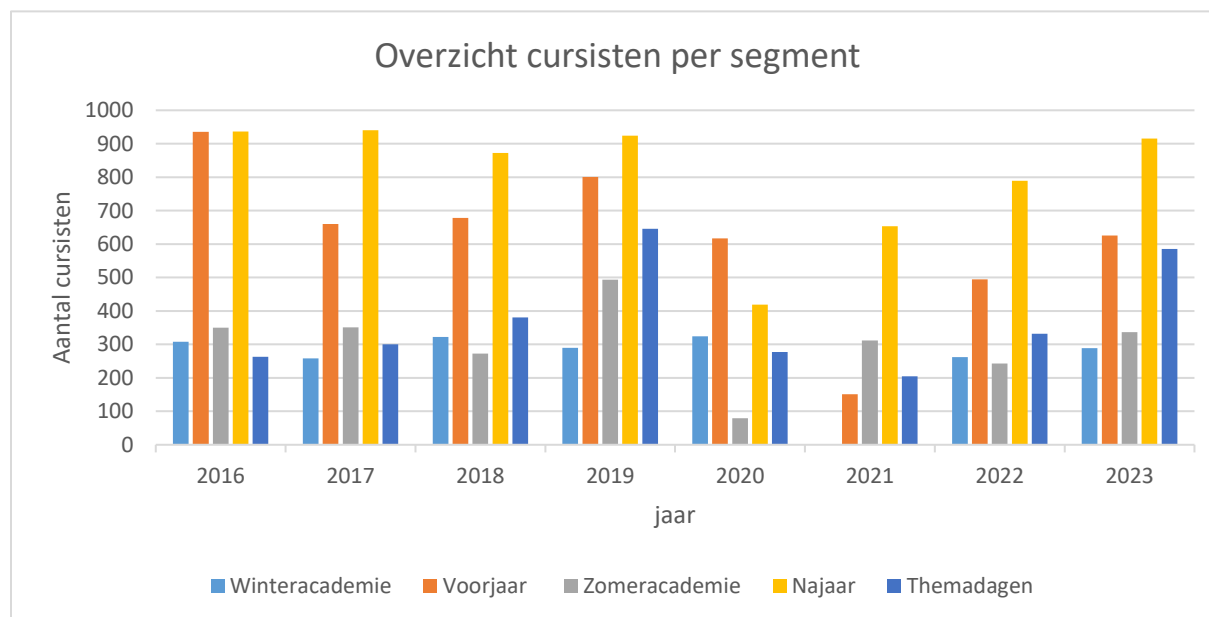
Na de terugloop van de afgelopen jaren zien we dit jaar de inschrijvingen weer toenemen. We zitten nog niet op het niveau van voor de pandemie maar zien een duidelijke positieve trend en veel cursisten die zich voor de eerste maal inschrijven. De inschrijvingen voor de themadagen laten ook een stijgende lijn zien.

In totaal hebben 2750 cursisten dit jaar aan een cursus of themadag deelgenomen. Als we de cijfers in een meerjarige ontwikkeling plaatsen zien we dat door de pandemie het aantal inschrijvingen in

2020 en 2021 fors lager was ten opzichte van 2019. In 2023 zien we net als in 2022 een duidelijk opgaande lijn.

We verwachten dat we de moeilijkste tijd achter ons kunnen laten en hopen dat we de komende jaren de cursisten die we de afgelopen twee jaar niet hebben gezien weer mogen verwelkomen en ook nieuwe cursisten ons weten te vinden.

De ontwikkeling van het aantal inschrijvingen voor de zomeracademie en winteracademie, themadagen en voor- en najaarscursussen over de afgelopen 8 jaar geeft het volgende beeld:

4.2 Docenten

HOVO Brabant staat of valt met de kwaliteit van de docenten. Zij vormen de spil waaromheen de Stichting zijn werkzaamheden uitvoert en missie realiseert. Dertien docenten hebben dit jaar voor het eerst een onderwijsprogramma voor HOVO Brabant verzorgd.

4.3 Evaluaties

In 2023 zijn alle cursussen en themadagen digitaal geëvalueerd. De uitkomsten zijn besproken met de programmaraad. De resultaten worden uiteraard ook teruggekoppeld aan de betreffende docenten en ter kennis gebracht aan het bestuur van de stichting.

De volgende tabel geeft een overzicht van de gemiddelden over de cursussen per seizoen in 2023:

Gemiddelde waardering	
Voorjaar	8,3
Najaar	8,3
Winteracademie	8,7
Zomeracademie	8,6
Themadagen	8,6

Met een gemiddeld responsepercentage van 65% wordt er goed gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om feedback te geven en zijn de uitkomsten redelijk representatief. Ook in 2023 is de waardering van de cursisten uitstekend te noemen en kregen de cursussen gemiddeld een mooie 8,5. De deskundigheid van docenten werd gewaardeerd met een gemiddeld cijfer van 9.4.

5. Financiën

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 39.854. Het resultaat valt hiermee bijna € 92.000 positiever uit dan het voorgaande boekjaar. Deze ontwikkeling is vrijwel volledig (bijna € 90.000) toe te schrijven aan een verbetering van het bruto-omzetresultaat. De cursusbijdragen stegen met 41% naar € 453.828 als gevolg van een toename van het aantal cursisten dat zich inschreef voor een cursus (2023: 2.750; 2022: 2.128) en de verhoging van de cursusbijdragen met 10%.

Het eigen vermogen komt daarmee op € 499.414. Het vermogen bestaat uit bij de oprichting van de Seniorenacademie door de instellingen voor hoger onderwijs ingebrachte middelen, de daaruit voortvloeiende rentebaten en de resultaten sinds de oprichting. De cursusprijzen worden bepaald op basis van feitelijke kosten zonder winstoogmerk.

6. Vooruitblik

Het afgelopen jaar hebben we gelukkig weer veel mooie onderwijsprogramma's mogen uitvoeren voor een grote groep leergierige vijftigplussers.

Het HOVO-onderwijs voldoet aan een grote behoefte en mag niet verdwijnen. Het is niet alleen een verrijking en verdieping van kennis, maar ook een manier om anderen te ontmoeten, je even jong te wanen in de collegebanken, dieper in te gaan op thema's en met elkaar van gedachten te wisselen.

Vol vertrouwen zien wij de toekomst tegemoet en samen met al onze gemotiveerde en deskundige docenten, het bestuur en de programmaraad zullen we ons weer maximaal inzetten voor een persoonlijke en adequate dienstverlening.

Petra van Ruiten MEM
Mei 2024